

УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА КЛІНІЧНОЇ ПСИХОТЕРАПІЇ І ГІПНОТЕРАПІЇ В АВСТРАЛІЇ

Сергій БОЛТІВЕЦЬ

УДК 159.963

Serhiy Boltivets
UKRAINIAN SCHOOL OF CLINICAL PSYCHOTHERAPY
AND HYPNOTHERAPY IN AUSTRALIA

Українська психологічна школа психотерапії і гіпнотерапії в Австралії своїм корінням сягає періоду початку 50-х років ХХ століття, що розпочався з участі в організації українського громадського, релігійного і культурного життя Євгена Гливи, котрий після закінчення Другої світової війни прибув на Австралійські землі з Європи і заробляв на своє прожиття разом з корінними мешканцями континенту їхньою найважливішою працею – риттям каналів для зрошення пустельних земель у південно-західній частині континенту. Після багатьох поневірянь Є. Глива у 1952 році переїхав до Сіднею, де одержав роботу в адвокатській канцелярії і провадив правничі студії, організував суботню школу для дітей за участю українських педагогів Зиновії Островської, Валентини Бабиц, Мамчак, Гаєвської, співоче товариство, диригентом якого став Володимир Островський, і драматичний гурток, яким керував Григорій Маслюк.

Це був час надолужування втрачених на воєнну боротьбу з окупантами України юних років життя. І Є. Глива вступає на медичні та психологічні студії, які завершує захистом докторської дисертації, схвально рецензованої докторами психології *Володимиром Янівим, Олександром фон Кульчицьким і Станіславом Кратохвілем.*

Зустріч Є. Гливи із всесвітньовідомим австралійським психотерапевтом *Віктором Франклом* у 60-х роках ХХ століття стала кількогодичним обміном уявленнями двох видатних психологів на одному з міжнародних конгресів

у США про те, заради чого живе людина. Доктор Франкл сказав тоді Гливі, що спостереження від власного перебування в концтаборі “Аушвіц” він описує у книжці, яку назве “Логотерапія”. Добре знаючи, що Є. Глива – *Українець*, і був ув’язнений гестапо, і мав вирок смерті, і перебував у Краківській тюрмі “Мантелюпіх”, концтаборах “Гросрозен”, “Маутхаузен”, “Амштетген” та “Ебензее”. Віктор Франкл прямолінійно, йдучи за логікою своєї майбутньої книги, з певним, як здавалось присутнім, викликом ставив Є. Гливі не дуже приємні для відповідей запитання: “Чому Ви живете?”, “...Які транквілізатори приймаєте?”, “У яких госпіталях для розумово хворих Ви були пацієнтом?”, “Що Ви таке зробили для того, що й досі живете?”, “Хто Вам допоміг жити?”, “Кому завдячуєте Вашим життям?”, “Чи Ви вірите в чудеса?”, “Чи опікувався Вами якийсь можновладець?” і т. д.

Євген Глива сказав тоді у відповідь, яка, либонь, не дуже сподобалась Вікторові Франклу, що сам не знає, чому смертний вирок йому не було виконано у тюрмах та концтаборах і що жити хотів і хоче нині для України, а смерть у молодому віці була б марною витратою можливостей молодого людини.

На початку 70-х років ХХ століття зацікавлений “профілем гіпнотичної індукції”, відомої в англійському вживанні як НІР-Нурпotic Induction Profile, Є. Глива переїжджає з Австралії до США, де професор Герберт Шпігель розробив ще один тест гіпнотичної сусцептибельності й оголосив відбір на психотера-

Євген ГЛИВА (1925–2017)

Лінда ДОЛАН (нар. 01.12.1962)

педитичне стажування під своїм наставництвом. Пам'ятаючи про своє “поранення” у процесі проходження психоаналізу в двох уславлених психоаналітиків, професор Г. Шпігель у процесі інтерв'ювання Є. Гливи зрадив, що його потенційний стажист не належить до прихильників ортодоксального психоаналізу, а тому, як згадував сам доктор Євген, щедро дарував свій час, не шкодуючи його навіть поза обов'язковими годинами.

З 1975 року доктор Є. Глива веде власну гіпнотерапевтичну практику і на її прикладі викладає психотерапію та гіпнотерапію для дипломованих лікарів і психологів Австралійського континенту, Нової Зеландії, Малазії, Південної Кореї та інших країн. На цих двоохрічних лікарсько-психологічних курсах Австралійського Товариства Гіпнозу під орудою Міністерства охорони здоров'я Австралії він оприлюднює результати своїх гіпнологічних досліджень в англомовних фахових наукових виданнях та окремих книгах: “Феномени гіпнозу та їх використання у процесі гіпнотерапії” (Phenomena of hypnosis and its usefulness in psychotherapy), “Техніка і принципи індукції та поглиблення трансу” (Technique, principles of induction and deepening of hypnosis), “Принципи гіпносуґестії та авто-гіпнозу” (Principles of hypno suggestion and auto-hypnosis), “Принципи гіпноаналізу” (Principles of hypno-analysis), “Спонтанна та уведена абреакція” (Spontaneous and induced abreaction), “Корисність застосування профілю гіпнотичної індукції” (Usefulness of the Hypnotic Trans Induction), “Лікування стану тривоги, інсомнії, фобії, куріння, мігрені, ожиріння” (Treatment of insomnia, phobia, smoking, migrain, obesity and anxiety), “Принципи застосування гіпнозу при психосоматичних захворюваннях” (Principles of the use of hypnotic methods in psychosomatic illnesses), “Доціль-

ність використання гіпнозу в клієнт-центрованій та інших методах лікування” (The use of hypnosis in client centred therapy), “Застосування гіпнозу в сексуальних дисфункціях” (Use of hypnosis in sexual dysfunctions), “Вагомість у терапевтичному процесі продовженого гіпнотичного відпочинку” (The value of protracted hypnotic rest), “Обов'язковість терапевта ознайомленості з теоріями особистості та теоріями гіпнозу” (The value of the therapist's acquaintances with the theories of hypnosis). Водночас він є автором наукових статей і доповідей: “Застосування гіпнозу при “клієнт-центред” та інших методах психотерапії” (The use of hypnosis in client centred therapy); “Явища гіпнозу, придатні для психотерапії” (The phenomena of hypnosis useful in hypnotherapeutic intervention); “Принципи уведення та поглиблення гіпнотичного трансу” (Principles of hypnosis and deepening of hypnotic trance); “Принципи гіпноаналізу” (Principles of hypnoanalysis); “Спонтанна і формально уведена абреакція у процесі психоаналізу” (Spontaneous and induced abreaction); “Профіль гіпнотичної індукції – його застосування у психотерапії” (Hypnotic induction profile and its use in psychotherapy); “Лікування психосоматичних недуг” (Treatment of psychosomatic illnesses); “Лікування мігрені, інсомнії, ожиріння, тривоги” (Treatment of migraine, insomnia, obesity and anxiety); “Використання продовженого гіпнотичного трансу та відпочинку” (The use of hypnotic induction profile); “Адаптаційні можливості гіпнотичного відпочинку” (The use of protracted hypnotic rest); “Адаптація гіпнотерапевтичних методів при сексуальних дисфункціях” (The use of hypnosis in sexual dysfunctions); “Адаптація гіпнотерапевтичних методів при дерматологічних захворюваннях” (The use of hypnosis in dermatology); “Застосування гіпнозу в загальномедич-

них та хірургічних й особливо обстетричних [обстетричні – належні до психофізіологічних і патологічних змін організму матері у зв'язку з пологами та акушерськими діями. – Прим. С. Болтівця] ситуаціях” (Use of hypnosis in surgical procedures); “Про важливість еманції у процесі психотерапії” (Importance of emanation in the process of psychotherapy); “Про важливість теорії особистості у психотерапевтичному процесі” (Values of the knowledge of theories of personality in the psychotherapeutic process); “Онтологічний образ людини у творчості Григорія Сковороди” (Ontological theory of personality in the writings of Hryhorii Skovoroda); “Нарис теорії гіпнозу у висліді власних феноменологічних спостережень” (The theory of hypnosis as a result of phenomenological approach) та ін.

Викладання доктора Є. Гливи на лікарсько-психологічних курсах настільки захопило дипломованого психолога з Південної Африки *Лінду Долан*, що вона вирішила писати докторську дисертацію про психотерапевтичні і гіпнотерапевтичні основи ціложиттєвого розуміння людини на прикладі доктора Є. Гливи, котрий втілював українську традицію сприймання, поцінування і вибору людських вартостей, унаявлену у творчості видатного національного філософа *Григорія Сковороди*. Як написав про це Є. Глива у листі до мене 3 січня 2017 року, “Лінду я пізнав як ученицю двохрічного курсу гіпнотерапії й відтоді став її супервізором. Вона прислуховувалася і вглиблювалася в мою теорію особистості на підставі творчості Григорія Сковороди й вирішила писати про це в докторській дисертації. Було б вкрай бажаним, щоб науковці в Україні присвячували більше уваги його філософії і, крім того, використовували “гіпнотичний відпочинок” як один із методів лікування!”

Лінда Долан народилась у Південній Африці, де здобула середню освіту, ступінь бакалавра психології, закінчила трьохрічну магістратуру з психології, що включала штатне клінічне стажування із психології дітей і дорослих Університету африканосів Ренду, котрий нині має назву “Університет Йоганнесбургу”. У 2006 р. Лінда завершила дві щорічні спеціалізації аспірантів з клінічного гіпнозу на двохрічних лікарсько-психологічних курсах Австралійського Товариства Гіпнозу під керівництвом доктора Євгена Гливи і веде приватну практику з клінічної психології в місті Сідней. Застосовуючи психологічні ідеї Григорія Сковороди про ціложиттєве призначення людини та про її духовну сутність, Долан завершила дисертацію і подала її до захисту й відтак підтвердження її кандидатури з Phd (доктора філософії із психології) Університетом Нової Англії в Австралії.

“Ви шукаєте допомоги у Ваших індивідуальних ускладненнях, – звертається клінічний психолог Сіднею Лінда Долан на своєму психологічному сайті до мешканців Австралії, – або, можливо, Ви зазнаєте труднощі у власних стосунках з іншими людьми? Ви, скажімо, маєте дитину, чий ранній юнацький вік уже вказує на багатообіцяючу поведінку, пов'язану зі специфічними емоційними труднощами? Ви або Ваша дитина, до прикладу, отримала рекомендацію від лікаря-терапевта про пошук допомоги від компетентного клінічного психолога чи психотерапевта?”

Якою б не була ця проблема, я як зареєстрований клінічний психолог запрошую Вас, щоб допомагати рухатися крізь редути Ваших проблем і труднощів і цим сприяти досягненню Вами особисто більшого щастя. Через рекомендації і терапію я прагну допомогти дорослим, юнакам і дітям, особам, подружнім парам і сім'ям”.

У власній клінічній психологічній практиці вірна учениця доктора Є. Гливи, кандидат у доктори філософії із психології, Лінда Долан утілює психотерапевтичні стосунки, котрі ґрунтуються на людських вартостях і сутності людини, виходячи з перспектив *теорії особистості* Григорія Сковороди та її важливості при застосуванні у психотерапії, доведених її навчителем – доктором Євгеном Гливою. Внутрішня сутність людської душі, яка виявляється у явищах гіпнозу, об'єктивно призводить до збільшення різнобічних можливостей як потужного засобу самоздійснення кожної особистості.

Ці та інші засадничі усталеності одухотвореної психіки людини, її психотерапії та гіпнотерапії розкривають нижче подані статті – доктора Євгена Гливи про гіпнотерапевтичне втручання у глибини несвідомого для загоєння внутрішніх травм і раніше надрукована Лінди Долан про усвідомлення особою власного ціложиттєвого призначення у психотерапевтичному процесі, котре конструюється на засадах *ціннісної парадигми* українського мислителя Григорія Сковороди (див.: Психологія і суспільство. – 2017. – №3. – С. 59–85).

АНОТАЦІЯ

Болтівець Сергій Іванович.

Українська школа клінічної психотерапії і гіпнотерапії в Австралії.

Стаття висвітлює виникнення на початку 50-х років ХХ століття української школи клінічної психотерапії і гіпнотерапії в Австралії. Ця школа була заснована *Євгеном Гливою*, який по закінченню Другої світової війни прибув на Австралійські землі з Європи і спочатку заробляв на своє прожиття разом з корінними мешканцями континенту їхньою найважливішою працею – риттям каналів для зрошення пустельних земель у південно-західній Австралії, брав участь в організації українського громадського, релігійного і культурного життя.

На початку 70-х років ХХ століття зацікавлений “профілем гіпнотичної індукції”, відомої в англійському вживанні як HIP-Hypnotic Induction Profile, Є. Глива переїжджає з Австралії до США, де професор Герберт Шпігель розробив ще один тест гіпнотичної сусцептибільності й оголосив відбір на психотерапевтичне стажування під своїм наставництвом.

З 1975 року доктор Є. Глива веде власну гіпнотерапевтичну практику і на її прикладі викладає психотерапію та гіпнотерапію для дипломованих лікарів і психологів Австралійського континенту, Нової Зеландії, Малазії, Південної Кореї та інших країн. На цих двоохрічних лікарсько-психологічних курсах Австралійського Товариства Гіпнозу під орудою Міністерства охорони здоров'я Австралії доктор Є. Глива викладає результати своїх гіпнологічних досліджень, оприлюднені в англійських фахових наукових виданнях та видані окремими книгами.

Викладання доктора Є. Гливи на лікарсько-психологічних курсах настільки захопило дипломованого психолога з Південної Африки Лінду Долан, що вона вирішила писати докторську дисертацію про психотерапевтичні і гіпнотерапевтичні основи ціложиттєвого розуміння людини на прикладі доктора Є. Гливи, що втілював українську традицію сприймання, поцінування і вибору людських цінностей, представлену у творчості Григорія Сковороди.

Лінда Долан народилась в Південній Африці, де здобула середню освіту, ступінь бакалавра психології, закінчила трьохрічну магістратуру з психології, що включала штатне клінічне стажування із психології дітей і дорослих Університету африканосів Ренду, котрий нині має назву Університету Йоганнесбургу. У 2006 р. вона завершила дві щорічні спеціалізації аспірантів з клінічного гіпнозу на двоохрічних лікарсько-психологічних курсах Австралійського Товариства Гіпнозу під керівництвом доктора Євгена Гливи і веде приватну практику з клінічної психології в м. Сідней. Застосовуючи психологічні ідеї Григорія Сковороди про ціложиттєве призначення людини і її духовну сутність, Л. Долан завершила дисертацію і подала її для захисту з Phd (доктора філософії із психології) Університетом Нової Англії в Австралії. Ці та інші засадничі усталеності людської психіки і її психотерапії та гіпнотерапії розкривають представлені статті – доктора Євгена Гливи про гіпнотерапевтичне втручання в глибини несвідомого для загоєння внутрішніх травм і Лінди Долан про усвідомлення людиною власного ціложиттєвого призначення у психотерапевтичному процесі, здійснюваного на засадах ціннісної парадигми видатного українського мислителя Григорія Сковороди.

Ключові слова: доктор Євген Глива, Лінда Долан, гіпнотична індукція, гіпнотерапевтична практика, гіпнологічні дослідження, лікарсько-психологічні курси, ціложиттєве розуміння людини, клінічна психологія, усталеності людської психіки, глибини несвідомого, внутрішня травма, ціннісна парадигма.

ANNOTATION

Boltivets Serhiy.

Ukrainian school of clinical psychotherapy and hypnotherapy in Australia.

The article covers the emergence in the early 50's of the twentieth century of the Ukrainian school of clinical

psychotherapy and hypnotherapy in Australia. This school was founded by Eugene Hlywa, who, after the Second World War, arrived in the Australian lands from Europe and first earned his living with the indigenous inhabitants of the continent by their most difficult work - the cultivation of canals for irrigation of desert lands in southwest Australia, participated in the organization Ukrainian public, religious and cultural life.

In the early 70's of the twentieth century, he is interested in the “Profile of Hypnotic Induction”, known in English as HIP-Hypnotic Induction Profile, Eugene Hlywa moves from Australia to the United States, where Professor Herbert Spiegel developed another test of hypnotic susceptibility and announced the selection of a psychotherapeutic internship under his mentoring.

Since 1975 Dr. Eugene Hlywa has his own hypnotherapeutic practice and, on his example, teaches psychotherapy and hypnotherapy for certified physicians and psychologists from the Australian continent, New Zealand, Malaysia, South Korea and other countries. Dr. Eugene Hlywa, a doctor of psychotherapy at the Australian Hypnosis Society, under the guidance of the Australian Ministry of Health, describes the results of his hypnosis research, published in English-language professional journals and published in separate books.

Dr. Eugene Hlywa teaching at drug and psychological courses has so captivated a graduate psychologist from South Africa, Linda Dolan, that she decided to write a doctoral dissertation on the psychotherapeutic and hypnotherapeutic basis of a life-long understanding of man on the example of Dr. Eugene Hlywa, who embodied the Ukrainian tradition of perception, appreciation and choice human values, presented in the work of Gregory Skovoroda.

Linda Dolan was born in South Africa, where she obtained her secondary education, a Bachelor of Psychology degree, and completed a three-year Masters in Psychology, which included a full-time clinical psychology course for children and adults at the University of African-American Rand, now called the University of Johannesburg. In 2006, Linda Dolan completed two annual graduate postgraduate clinical hypnosis courses at the Australian Hypnosis Biennial Drug-Psychological Course under the guidance of Dr. Eugene Hlywa and runs a private practice in Clinical Psychology in Sydney. Applying the psychological ideas of Gregory Skovoroda about the life-long destiny of man and her spiritual essence, L. Dolan completed his dissertation and filed it for the defense and confirmation of her candidacy from the PhD (Doctor of Philosophy of Psychology) at the University of New England in Australia. These and other fundamental principles of the human psyche and its psychotherapy and hypnotherapy reveal the presented articles – Dr. Eugene Hlywa on hypnotherapeutic intervention in the depths of the unconscious for the healing of internal injuries and Linda Dolan on the awareness of the person of his own life-long purpose in the psychotherapeutic process on the basis of the value paradigm of Ukrainian thinker Gregory Skovoroda.

Key words: Dr. Eugene Hlywa, Linda Dolan, hypnotic induction, hypnotherapeutic practice, hypnologic research, medical psychological courses, lifelong understanding of man, clinical psychology, endurance of the human psyche, depth of the unconscious, internal trauma, value paradigms.

Надійшла до редакції 03.05.2018.

Підписана до друку 28.05.2018.

Бібліографічний опис для цитування:

Болтівець С. Українська школа клінічної психотерапії і гіпнотерапії в Австралії / Сергій Болтівець // Психологія і суспільство. – 2018. – №1–2. – С. 127–130.